

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po zahtjevu Regulatorne komisije za električnu energiju u FBiH –FERK na
Prijedlog Odluke o kupovini/prodaji električne energije za 2008. godinu
između JP «Elektroprivreda BiH» d.d. Sarajevo i JP «Elektroprivreda HZ HB» d.d. Mostar**

**Sarajevo
Oktobar, 2007. godine**

Broj: 01-01-26-832-2-I/07
Sarajevo, 23.10.2007.godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07), a u vezi zahtjeva za izdavanje mišljenja zaprimljenog dana 10.09.2007. godine broj 01-01-26-832-I/07 od Regulatorne komisije za električnu energiju u FBiH - FERK, Konkurencijsko vijeće na 52. sjednici održanoj 23.10.2007.godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće je dana 10.09.2007. godine pod brojem 01-01-26-832-I/07 zaprimilo od strane Regulatorne komisije za električnu energiju u FBiH (u daljem tekstu: FERK) zahtjev za davanje mišljenja u smislu usaglašenosti Prijedloga Odluke o kupovini/prodaji električne energije za 2008. godinu između JP «Elektroprivreda BiH» d.d. Sarajevo i JP «Elektroprivreda HZ HB» d.d. Mostar (u daljem tekstu: Odluka) sa odredbama Zakona o konkurenciji (u daljem u tekstu: Zakon).

Članom 14. Zakona o električnoj energiji („Službene novine FBiH“, br. 41/02,24/05 i 38/05) utvrđene su nadležnosti FERK-a koje obuhvataju i nadzor i regulisanje odnosa između proizvodnje, distribucije i kupaca električne energije, uključujući i trgovce električnom energijom.

FERK prema Zakonu o električnoj energiji je obavezan da reguliše tržište električne energije na način, kojim će osigurati jednakopravne odnose između svih učesnika, da štiti prava kupaca, elektroprivrednih društava za distribuciju i proizvođača električne energije, onemogućiti stvaranje monopola u elektroprivrednoj djelatnosti, stvori uslove za konkurentnost i time omogući postizanje razumne ravnoteže između ponude i potražnje električne energije. Takođe, Zakonom o električnoj energiji je propisano da jedna od osnovnih nadležnosti FERK-a je i propisivanje metodologije i kriterija za utvrđivanje cijena opskrbe električnom energijom nekvalificiranih kupaca, kao i utvrđivanje tarifnih stavova za korisnike distribucijskih sistema i tarifnih stavova za nekvalificirane kupce.

Predmetnom Odlukom FERK je regulisao kupovinu/prodaju električne energije između elektroprivrednih društava (JP «Elektroprivreda BiH» d.d. Sarajevo i JP «Elektroprivreda HZ HB» d.d. Mostar) koja imaju obavezu javne usluge za nekvalificirane (tarifne) kupce koja se odnosi na 2008. godinu.

Članom 2. Odluke propisano je da:

- (1)** Elektroprivredna društva koja imaju obavezu javne usluge dužna su prvo podmiriti potrebe nekvalificiranih (tarifnih) kupaca na svom geografskom području snabdijevanja po regulisanim tarifama.

- (2) Ukoliko jedno od elektroprivrednih društava, na osnovu elektroenergetskog bilansa za 2008. godinu, nakon podmirenja potreba svojih nekvalificiranih (tarifnih) kupaca i ugovorenih obaveza, može proizvesti dodatnu količinu električne energije, obavezno je ponuditi električnu energiju elektroprivrednom društvu kojem nedostaje električna energija za podmirenje njegovih nekvalificiranih (tarifnih) kupaca, po cijeni utvrđenoj u skladu sa članom 3. ove odluke do _____ 2007. godine.
- (3) Elektroprivredno društvo kojem na osnovu elektroenergetskog bilansa za 2008. godinu nedostaje električna energija za podmirenje njegovih nekvalificiranih (tarifnih) kupaca, obavezno je prihvatiti ponuđenu energiju u dijelu koji mu nedostaje, po cijeni određenoj u članu 3. ove odluke do _____ 2007. godine.
- (4) Ako količine električne energije iz stava 3. ovog člana nisu dovoljne za podmirenje potreba nekvalificiranih (tarifnih) kupaca elektroprivrednog društva, onda se dodatne količine nabavljaju na ekonomičan način u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH do _____ 2007. godine.
- (5) Nakon podmirenja potreba nekvalificiranih (tarifnih) kupaca unutar Federacije BiH u skladu sa gore navedenim stavovima ovog člana, elektroprivredna društva mogu prodavati električnu energiju bilo kojoj stranki. Prodaja se obavlja po cijenama ne nižim od kratkoročnih marginalnih troškova energije. U suprotnom, u potrebnom prihodu tog društva smatra se kao da je obavljena po kratkoročnim marginalnim troškovima energije.

Iz navedenog člana Odluke proizilazi da se direktno utvrđuju trgovinski uslovi i to obaveza davanja ponude tačno određenom kupcu i obaveza prihvata te iste ponude od strane kupca. Takođe, članom 3. Odluke je određena kupoprodajna cijena tj. način njenog formiranja, kao i nepromjenjivost tarife u 2008. godini.

Članom 4. stav (1) Zakona je, između ostalog, propisano da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe ugovora, odluke udruženja privrednih subjekata i drugo koje za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koje se odnose na: direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova; ograničavanje i kontrolu proizvodnje tržišta tehničkog razvoja ili ulaganja; podjelu tržišta ili izvora snabdjevanja i dr.

Konkurencijsko vijeće smatra da predložena Odluka nije usklađena sa članom 4. stav (1) Zakona jer se istom utvrđuju trgovinski uslovi i izvori snabdjevanja. Na ovaj način učesnici na tržištu se uslovljavaju obavezom kupovine, odnosno prodaje električne energije u Federaciji BiH u 2008. godini čime se narušavaju principi tržišne konkurencije. Donošenje ovakve Odluke od strane FERK-a zapravo predstavlja ograničavanje konkurencije na tržištu, jer prema Zakonu, primjenom člana 2. Odluke tržišna konkurencija bi bila isključena u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

U skladu sa naprijed navedenim, Konkurencijsko vijeće smatra da pojedine odredbe Odluke ograničavaju tržišnu konkurenciju tj. da nisu u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji.

Tačno je da Zakon predviđa i izuzetke od pravila. Tako je članom 4. stav (3) Zakona utvrđeno da sporazumi iz člana 4. stav (1) nisu zabranjeni ako doprinose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i ekonomskog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, a koji:

- a) nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva;
- b) ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

Konkurencijsko vijeće na zahtjev stranke može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz člana 4. stav (1) Zakona ako sporazum (odluka, ugovor) ispunjava uslove iz člana 4. stav (3) Zakona.

Ukoliko FERK smatra da postoje uslovi za izuzeće od zabrane sporazuma u smislu člana 5. Zakona, isti može podnijeti zahtjev za izuzeće sporazuma u skladu sa članom 29. Zakona na osnovu kojeg će Konkurencijsko vijeće donijeti odgovarajuću odluku u skladu sa Zakonom.

Predsjednik

Sanja Božić